

Előfizetési árak:

Egy évre házhoz hordva
vagy postán küldve 8 frt.
félévre 4 „
negyedévre 2 „
egy szám 10 kr.
ezen árak, Nagy Endre
pénztárnokhoz (belváros
saját ház) küldendők be.

SZABAD POLGÁR.

Politikai, közgazdászati és kereskedelmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Hirdetési díjak:

Minden négyhasábos
petit sor egyszeri beig-
tatásáért 5 kr.
Bélyegdíj minden
beigtatásért 30 kr.

Szerkesztői iroda:

Karmelita-tér,
Wurda-féle ház 71. szám.

21. szám.

Győr, április 11-én 1872.

I. évfolyam.

Előfizetési felhívás.

Negyedéves előfizetőinket tisztelettel figyelmeztet-
jük, hogy f. április hó végével előfizetésük lejárni fog;
felkérjük ennelfogva őket, hogy újabb megrendeléseiket
minél előbb megtenni sziveskedjenek.

Előfizetési árak:

A

„SZABAD POLGÁR“

politikai, közgazdászati és kereskedelmi hetilapra
postai szétküldéssel vagy házhoz hordással

egy évre 8 frt.

fél évre 4 „

negyedévre 2 „

egy szám „ 10 kr.

az előfizetési díjakat Nagy Endre pénztárnokhoz (Győr
belváros, saját ház) kérjük küldeni.

A választások előtt.

Mi lesz belőlünk?.. ezt én kérdezem.
De mily kevesen gondolnak vele.
Oh nemzetem, magyar nép életed
Mindig csak a jó sorsra bízod-e?
Necsak Istenben bizzunk, mint bizánk.
Ember riségünk ből álljon főn
házánk! Petőfy.

A jobboldal hívei nem szűnnek meg tele-
torokkal hangoztatni azon erős meggyőződésük-
ket, hogy pártuk győzedelme országiszerte biz-
tosítva van. — Mi nem akarjuk őket e nézet-
ben csak legkevésbé is megingatni, hisz bol-
dogok a kik hisznek, — mi csupán csak azt
mondjuk ki nyíltan, hogy ha óhajításuk betel-
jesülend, — akkor nemzeti önállóságunk azon
parányi része is, melylyel még jelenleg birunk,
meg fog semisítettetni.

A mindenben való jámbor belenyugvás
között; ellentmondás, ellentállás nélkül nézték
a jobboldal férfiai, mint szakasztják ki a nem-
zet kebeléből elleneink egyik jogunkat a másik
után; — nyugodtan nézték, sőt beleegyezésük-
ket nyilvánították arra nézve, hogy jogaink
megértése, alkotmányos intézményeink felforga-
tása, s a centralisatió eszközeinek summás felhasz-
nálása által, mint vették ki egész álladalmi
jogéletünkre, ősi alkotmányunkra a háló, mely
még csak kissé jobban összehuzatván, függet-
lenségünk, szabadságunk megsemmisülését, —
s a kétfejű sas hatalmának e honra való vég-
leges kiterjesztését vonandja maga után.

Ekkor aztán be fog teljesülni az, — mi-
nek a: „csak várjunk, majd jobban lesz“-féle
systema követése által, beteljesülni kell.

S a mily közömbösen veendik majd e hely-
zet bekövetkezését azok, kiknek szívében nem
lángol a hazafiság szent tüze, — ép oly bor-
zadással néz az igaz honfi könyező szeme e
kétségbeajtó következettség rémképe felé; s a
míg az osztrák érzelmű pecsovicsok karjaikat
keresztbefonva tétlenül nézik a közellévő ve-
szedelmet, — addig az igaz hazafi szóval,
tettel, minden erejének felhasználásával oda
működik, hogy megmentse még a mit meg-
menteni lehet, — hogy a hazának megcsufolt,
átkozott kezekkel sárral bemocsokolt zászlóját
ismét a régi fényességbe helyezze vissza, —
hogy e zászló alá sorakozzék mindenki, kinek

ereiben magyar vér pezseg, mindenki ki a ha-
záért való tevékenységet erénynek tartja.....

Rajta tehát! Ragadjuk ki a zászlót azok
kezeiből, kik azt megszagatták, és tömörül-
jünk alá minél sürűbben, hogy megmentsük a
hazát, — felemeljük a nemzetet, mely már
félíg a mocsárba süllyedt.....

Ha a jelenlegi pártállásokat szemügyre
vesszük, azon kérdés keletkezik egyesek szí-
vében, vajjon melyik párt az mely az igaz
hazafiság zászlaját lobogtatja?

E kérdés oly fontos, hogy arra csak fontos
tények felsorolásával felelhetünk.

Tény az, hogy a nemzet önállósága leg-
nagyobb részt önkényes jogfeladás folytán lön
megszüntette;

tény az, hogy nincs önálló nemzeti hadse-
regünk, mert ennek felállításáról önkényt mon-
dottunk le;

tény az, hogy pénzügyünk idegen kezek
által kezeltetik, — a mint az egy szolgálalkü
nemzethez valóban méltó is;

tény az, hogy megyei szervezetünk számai
szétszaggatva vannak, és e tekintetben is meg-
van támadva a nemzet egyik legszentebb népjoga;

s végre egyáltalán tény az, hogy bárhová
tekintsünk e hazában, mindenütt tapasztalni
fogjuk, hogy azon korszak, melynek ezek foly-
tán bekövetkezni kellene, — a Haynau —
— Bach — és Schmerling korszakoknál ezer-
szerte gyászosabb lenne....

S e tények elsorolása után bátorodunk
kérdeni: melyik pártnak köszönhetjük mindezt?

A felelet nem lehet más, mint hogy a
párt melynek minden betudható, — nem más
mint az országgyűlési jobb párt.

Hiszen országos ügyek az országgyűlésen
intéztetnek el, — és ki hozta eddigél az or-
szággyűlési végzeményeket? — A baloldal-e,
mely mindenütt leszavaztatott, — vagy pedig
a jobboldal, mely élettelen szavazó gép gya-
nánt madzagon, orránál fogva engedé magát a
kormánytól vezetetni?

Ezek után itélve, foglaljon kiki pártállást
meggyőződése szerint; — majd elvállik nem-e
hangzott el a hazafiak kiáltása a pusztában:
majd elvállik van-e még igazi magyar érzelem
a hazában?

Meglátandjuk ezt, — s nemsokára szem-
lélhetni fogjuk, vajjon a jövőnd országgyűlés
a nemzeti dicsőség ujjászületésének hirdője,
vagy pediglen nemzeti önállóságunk, szabadsá-
gunk temetése leend?

Addig is: sorakozzunk a baloldal alkot-
mányos lobogója alá.

Kisszentmiklósy.

Értsünk szót.

IV.

Folytatjuk szomorú tisztűnkét, hazánk állami
önállóságán ejtett sérvek sárga fekete fonalát kije-
lőlni, melyen kifejezett irányként vonul keresztül:
Magyarországot szellemileg és anyagilag Ausztria
érdekeinek alárendelni, — hazánk önálló egyéniségét
elsorvasztva a hatalmat mindinkább az öszbirodalom
javára öszpontosítani, ennek befolyását korlátlanabbá
tenni, — s egyéniségünket, biztosító intézményein-
ket hatástalanokká változtatni, mert a kényuralom-
nak ezek kellemetlenek. — Máskor a kormányok
nem igyekeztek szinlelni — alkotmányellenes irá-

nyaik mellett — alkotmányos látszatot, megtámad-
ták a nemzet jogait egyenes uton, — ma a nemzet
elkorhadt részét, a hiukat, az önzőket, a kegy, czím,
kittüntetés, s hivatalvadászókat, a megvásárolható
lelkűeket, a szegénységet tűrni nem tudókat, táborba
gyűjti, párttá alakítja, — ezek által hirdetteti ki,
hogy mindenben alkotmányos, törvényes uton jár,
— és ezek emeltyűjével feszíti ki alkotmányos állá-
sából minden intézményeinket, — erkölcstelen ru-
gók — megvesztegetés, lélekvásárlás, — tétetnek
mozgásba, — a romlottság csak vevőre vár, és a
magát eladónak kiváltsága van a visszaélésre!

A haza önállása, kormányzati függetlensége az
1790. 10. törvczikk e szavainak: „Magyarország
szabad ország egész törvényhozási rendszerében füg-
getlen, semmi más országnak vagy nemzetnek alá
nem rendelt“ elközösügyesítése után meglettek erőt-
lenítve a megyei s városi törvényhatóságaink, alkot-
mányunknak ezen egyetlen tényleges s hatékony
biztosítékai.

A kormány igen jól tudta, hogy míg a me-
gyei intézmény alkotmányos szerű épségében megma-
rad, ez az öszpontosító kényuralom beolvasztásra
törekvő politikájának ellenáll, — azért kelle szár-
nyaszegetté tenni, kifogatni azt sarkaiból, hogy bu-
reauteraticus rendszerezése pusztán a közigazgatás
közegévé szorítsa.

Alkotmányos életünk forgalmi nem az 1870.
42. trvczikk által szabályozott törvényhatóságokat
képzelték.

Wesselényi, Ragályi, és Kossuth Lajos nem
az ily megyei rendszerre építék egész államtani
theoriájukat.

Az 1848. 16. trvczikk a népképviselőt alapján
rendezendő, nem ily megyét nevezze hazánk alkotmá-
nyossága védbástyájának, — s a közsabadsággal
öszhangzatba hozatalát nem így értette.

Romját sem fedezhetjük fel a mai törvényha-
tóságban azon bástyának, mely alkotmányunkat a
korlátlanul uralkodni törekvő kormány ostromai ellen
megvéddette.

Nem azt óhajtjuk mi, hogy a megyék egyedül
a végrehajtó hatalomnak az igazgatásnál közegül
szolgáljanak, — hanem hogy azok mint a törvény-
nek őrei az alkotmánynak biztosítékai, megátolhas-
sák a kényuralom jogfoglalásait.

Meghiszük, hogy a kormánynak e hivatás sok-
szor kényelmetlen, s törvényellenes eljárásait meg-
hiúsító lenne, — de annál hasznosabb az a szabad-
ság meőrzésére, hisz csak a szabadság, a törvény,
és az alkotmány értelmében gyakorolhatja törvényőri
kötelemét a megye.

Meghiszük, hogy a mindenbe avatkozni sze-
rető, terjeszkedésre, korlátlanúságra törekvő központi
hatalomnak alkalmatlan az a megye, a milyennek
mi kívánjuk, — de mi a megyei hatóságot a hala-
dás tényezőjévé akarjuk idomítani.

Azért kívánjuk a törvény útján visszaállítani
törvényhatóságaink saját szerű azon jogkörét, mely-
hez hasonló nem létezett Europa bármely államá-
ban, — nem az angol népgyűlések voltak azok,
melyekben az öszszerleglett nép csak véleményét je-
lenthető ki valamely kérdés felett, de semmi ható-
sággal nincsenek felruházva, — ezek törvényható-
sági volt gyűléseinkhez csak politikai tüntetésekül
tekinthetők; — mi gyűléseinkben nem csak vitat-
kozni, véleményt nyilvánítani kívánunk a politikai
kérdések felett, hanem tényezőivé is akarunk válni
a közéletnek.

A minden egyest érdeklő országos kérdések

iránt élénk buzgalmat, szenvedélyes részvétet felkölteni, az értelmiséget fejleszteni törekszünk abban, hogy a közügyek szeretete a nemzet egész tömegét megragadja.

A honszeretetet iskolájává óhajtjuk alakítani, hogy villámként hasson az erkölcs s szeretet szava a fiatalságra, — és minden polgár szíve vérévé váljék a közjólét fejlesztésére törekvés, ezt érvényesíthesse, polgári kötelemét öntudatosan teljesíthesse, — és egyuttal lássa e mellett mindegyik, hogy úgy a köz, mint a társadalmi életben felmerült hibákat mily kérlelhetlen szigorral sújtja a nyilvánosság ostora, — s tanulja meg mindenki, hogy a lélek-vásárlás valóságos nemzeti veszély, mely ellen a közvélemény velőkéig ható szózata mennydörög.

Hazánk szabadságát alkotmányát fenntartó, megvédő ezredéves ezen intézményünknek csak emléke merül ma fel; — de ha a népnek van elég akarata, e feldult helyzetből saját erejével kiemelkedni, — erélyes higgadsággal, komoly megfontolással járuljon a képviselő választáshoz, és válaszszon baloldali képviselőt.

Mennyire megemmiti a szabadelvűségnek még csiráját is a törvényhatóságok mostani szerkezete, ezt megmutatni jövő alkalomra fenntartjuk.

Egy a népből.

Simonyi Ernőnek a képviselőház április 5-ki ülésében tartott beszéde:

Simonyi Ernő: Az általános szavazat ellen felhozott argumentumok futólagos érintése mellett, leginkább a miniszterelnöknek husvét előtt tartott beszédére kíván válaszolni, minthogy abban olyan vádak és állítások foglaltatnak az ellenzék ellen, a melyeket nem tartana helyesnek szó nélkül hagyni, stb.

A miniszterelnök zöld-csütörtöki beszédére kijelenti, hogy ők igenis meggondolták eljárásuk következményét, mely nem lesz más, mint hogy a 48-ki vál. törvények alapján még egy országgyűlés fog választani. Hogy a kormány elkésett a vál. törvény beadásával, csak az ő hibája, valamint az is, hogy most sok fűdös törvény elmarad; továbbá úgy látja szónok, hogy ha a ház méltósága és tekintélye veszélyben van, az csak azóta történik, mióta a miniszterelnök közöttük van.

A miniszterelnök azon szavaira, hogy itt a „kisebbség“ ellenállhatni vél a „többség“ akaratának s így kérdésbe hozza az alkotmányosság minden alap és életfeltételét, azt válaszolja szónok, hogy a kormánypártiak csak addig többség és addig képviselik a többséget, míg a nemzet többségének akaratát képviselik. És éppen ez az, a mit ő kétségbe vont és most is kétségbe von; és éppen azért, hogy a dolog kivilágolják, vajjon úgy van-e vagy nem, hivatkozik a népre és ajánlja a jobboldaliaknak, hogy függesszék fel ezen törvényjavaslatok tárgyalását addig, míg a nép többsége világosan elhatározza, hogy akarja-e ezen törvényjavaslatokat, vagy nem. Mert azon többségnek, mely meg van győződve arról, hogy megbízatásában hiven jár el, ily felhívást visszautasítani soha sem szabad. (Igaz! balfelől.)

Mert vagy megtagadja e többséget a nép többsége, vagy nem. Ha nem tagadja meg, akkor helyeselni fogja eljárását, ha pedig megtagadja és nem támogatja, akkor e többség hűtlenül járt el megbízatásában. (Felkiáltások balfelől. Igaz!)

A miniszterelnök azon érvelésére, hogy alaptalan mindazon állítás, hogy a választási törvényjavaslatot egyszerűen kormányjavaslatnak kívánja tekinteni, megjegyzi szónok, hogy ha ez nem a kormány, hanem a többség törvényjavaslata, akkor a kormány kényszerhelyzetben van, mert nem azt teljesíti, mire vállalkozott, hanem azt, mit egy párt rá kényszerít. Ilyen állapotba parlamentáris kormányunk jutni nem szabad. — Parlamentáris kormányunk függetlenül és saját felelősségére kell működnie. Ha talál azután többséget, mely őt ezen működésében támogatja, akkor igazolva van, ha pedig nem talál többséget, kötelessége visszalépni; nem pedig magát a többség akaratának alárendelni. Hiszen akkor soha sem volna kormányváltozás, ha minden kormány a többség akarata előtt meghajol! Akkor nincs a parlamentáris kormányzatnak ér-

telme, mert azt kell a kormánynak tenni, mit ráparancsolnak! Az ilyen kormány nem lesz kormány, nem lesz vezető, hanem szolgál, ki a parancsot teljesíti, ez pedig ellenkezik a parlam. kormány fogalmával.

Azon vádra, hogy az ellenzék neheztelte s most akadályozza a törvényhozás működését, feleletül adja szónok, hogy persze azok, kiket hajlamaik az abszolút kormányforma felé visznek, a törvényhozást nem tekintik másnak, mint járomnak, mely szabad mozgásukat akadályozza. Ily szempontból igaza lehet a miniszterelnöknek, de ők éppen ezen szempontból nem akarják érvényre emelni, megengedni azt, hogy ne létezzék semmi, a mi teljesen szabad mozgásban kormányunkat akadályozza, mert egyáltalában nincsenek biztosítva a felől, hogy merre és meddig fognak haladni, ha akadálytalanul hagyják haladni. (Helyeslés balfelől.)

A mi pedig azt illeti, hogy megakadályozni szándékozzák a törvényhozás menetét, az nem áll, s e kifejezés nem egyéb, mint ráfogás. Igen is, megakadályozni szándékozzák a jogfosztó törvényeket, de nem akarják megakadályozni, sőt ellenkezőleg érvényre akarják emelni azon törvényeket, melyeket az ország érdekei kívánnak. (Igaz, úgy van balfelől.) Erről tanuskodnak azon számtalan határozati javaslatok, melyeket Madarász József, Tisza Kálmán, Várady Gábor, Szathmáry Károly, Vukovics Sebő, Henszmann Imre, Jókai Mór, és mások előterjesztettek volt, (Helyeslés balfelől.) erről tanuskodik majd nem minden ellenzéki szónok felszólalása.

Végül azon állításra, hogy az ellenzék éppen azok támogatják, kik nekünk természetes elleneink, oda nyilatkozik szónok, hogy sok mondatot már ezen vita alkalmával is a nemzeti kérdést illetőleg, de megvallja, hogy ő súlyosabb vádat a kormány ellen nem hallott még felhozni, mint azt, melyet a miniszter elnök maga mondott ki maga felett, s a kormány felett, midőn azt mondja, hogy vannak nekünk itt természetes elleneink. Tehát ki idézte fel ezen természetes elleneket? Honnan jönnek ezen természetes ellenségek: Hisz az 1848-ik korszak után bekövetkezett abszolutizmus ideje alatt ő legalább úgy tudja, ki volt egyenlítő minden (Helyeslés a szélső baloldalon.) minden nemzetiség egyforma elnyomás alatt nyögve, iparkodtak a szabadság után. Ha tehát most ismét ott van a dolog, hogy szerte huzunk, ennek más oka nem lehet, mint a kormányzat a silány politika, mely ezen nemzetiségek irányában követett. (Helyeslés balfelől.) Silány politika az, a mely teremt, ápol, megtűr természetes ellenségeket egy államban. Ha valami volna, a mi inkább elmarasztalná az állam működését, az bizonyosan az, hogy bevallja, miszerint 5 esztendei kormányzás után Magyarországnak természetes ellenségei vannak saját maga határában. (Igaz! balfelől.) Azoknak, vagy létrejöttét megakadályozni, vagy azokat kiengesztelni, vagy kiirtani kötelessége lenne; a kormány a helyes politika mellett ellenségeket egy országban, természetes ellenségeket nem tűrhet.

Kossuth véleménye az ellenzék magatartásáról.

A jelesen szerkesztett „Szombati Lapok“ legutóbbi száma egy levelet közöl Turinból, melynek a jelen helyzetre vonatkozó érdekes részét sietünk olvasóinkkal megismertetni, annyival is inkább, mert hazánk nagy fiának nézeteit teljesen osztjuk s már előre jeleztük czikkeinkben az ellenzéki pártnyilatkozatok egyetértő eljárásának szükségét a jövő választásoknál a jelen kormánypárt megbuktatására.

Ime a levél:

Kikérvén Kossuthnak a napi kérdések feletti véleményét, örömmel hallottam, miszerint ő nemcsak hogy a magyar ellenzéknek a belügyminiszteri törvényjavaslatokkal szemben való magatartását tökéletesen helyeslé, de még igen is különösnek találja azt, hogy a kormány az ellenzék eljárását a parlamentarizmussal ellenkezőnek, s annak lejáratására vezetőnek mondja. A parlamentarizmus lényege ugyanis Kossuth szerint angol fogalom, angol intézmény, melynek alapja a representatív gouvernement-ben, a képviselői rendszerben rejlik, — szerinte tehát nem az a parlamentarizmus lényege, hogy a teremben lévő képviselők többségének akarata legyen döntő,

hanem az, hogy azok, kik a nemzet nevében cselekedni vannak hivatva, határozataikban a nemzet akaratát képviseljék, s abban választóik akaratának legyenek kifejezései. Ilykép a representatív gouvernement szempontjából nem az ellenkezik a parlamentarizmus fogalmával, ha a kisebbség a házszabályok korlátain belül ellenzi a nézete szerint káros törvényeket, de ellenkezik az, ha a többség oly törvényeket akar keresztül erőszakolni, melyek nem képviselik a nemzet, a választók akaratát. — A fogalom ezen tisztázása után azt kérde Kossuth, vajjon ugyan melyik képviselőt bízták meg küldői azzal, hogy őket választói jogaiktól fossa meg, s vajjon természetesen nem ígerte-e mindenik hogy küldőinek jogait még lehetőleg növelni is fogja?

Ily helyzetben, ha a képviselők a jóhiszemű választók ezereit azok tudta nélkül, sőt ígéretök ellenére jogaiktól megfosztják, a nemzet akaratát nem képviselhetik és képezhetnek ugyan többséget egy házban, de e többség nem parlamentáris többség, nem representatív gouvernement, de egy convent, s alkotmányos mezbe bujtatott abszolút polycratia. Midőn tehát az ellenzék a nemzet ítélő széke elé akarja viinni ezen kérdést, s nem érezheti magát hivatva a választók jogainak ugyszólván orozva leendő elrablására, akkor nem az ellenzék helyezi magát a parlamentarizmussal ellentétbe, de igenis azon többség, mely a valódi képviselőre, a nemzet akaratára való hivatkozást, bárha önfentartási ösztönből is megátolni akarja. — Lejárhat igen a parlamentarizmus, de ha ez megtörténik, a felelősség sulya nem az ellenzék terhelendő, hanem igen is azon többséget, mely a lefolyt 5 éven át a parlamentarizmust következetesen legsötétebb oldaláról mutatta be. Szólván a kormánynak e kérdésben az ellenzékkel folytatott alkudozásairól, Kossuth — bizván abban, hogy az ébredő nemzet a jövő választásoknál ellentállva a corruptio esábjainak, a tényekből okult tiszta meggyőződése szerint határozand — azon üzemet fejezte ki, miszerint az ellenzék leghelyesebben cselekednék, ha következetesen megkezdett működéséhez a két törvényjavaslat elfogadását töle telhetőleg annál inkább akadályozná, mert míg az első javaslatban igazolatlan jogfosztás és visszaesés foglaltatik, a másik a jelen körülmények között a közösgyes alku megörökítésével egyértelműnek veendő.

Kossuth örömmel üdvözölte a balközép értekezletének sikerét, szerinte az ellenzék két árnyalatának együttes működése, inkább mint valaha szükséges, mert a közösgyes alapon álló kormányok megbuktatása oly főczél, mely elől árnyalat-különbözetnek háttérbe kell szorulnia — de nézete szerint is az egyesülést decretálni nem lehet, azt a tényeknek, a körülményeknek s mindenek felett a választásoknál leendő kombinatív együttműködésnek kell megvalósítania.

Csilizköz, 1872. április 5-én.

Romlott szív és romlott elme, kit hazája hő szerelme nagy tettekre nem hevit. E szellem lengi át a jelenlegi országgyűlési baloldalt, e szózat visszhangzik minden kebelben, a midőn e párt szívében hordva a nép szabadságát — küzd az országgyűlési többség által előterjesztett jogfosztó választási törvényjavaslat ellen.

Miért mondom azt, hogy e törvényjavaslat jogfosztó? azért polgártársak! mert ha ezen javaslat törvénynyé válhatnék — akkor járásunk eddigi választóinak legalább is 1/3-része képviselő választási jogától megfosztatnék — s ez nem csupán nálunk, hanem országszerte így lenne.

Mit tesz a jobboldal a baloldálnak eme népjogvédő küzdelme ellenében?

Hallgat nagy bölcsen! s a lelkiismerettől furdalva beismerni látszik ez által azt, hogy merényletet követett el a népjog ellen.

Polgártársak! ime elöttetek a jobboldal álarca nélkül s elöttetek az intő példa, hogy miként sáfarkodik ezen párt a haza és a nép jogaival — gondolkodjatok csak egy kissé s száljatok magatokba! lehetetlen hogy be ne lássátok, hogy e két párt közül melyik hordja szívében a hazának s a népnek üdvét, boldogságát és jólétét.

Üdvözöljük mi a baloldalt e férfias küzdelmé-

ben, s kitartást kívánunk neki a megtámadott népjog védelmében.

E napokban olvastam az „Igazmondó” című lapban, hogy Torontó megyének nagy része viz által van elöntve — s Vukovics Sebő képviselő ur indítványt tett az országgyűlésen, hogy utasítsák a miniszter, a nép nyomorán segitendő, javaslat előterjesztésére.

Mit tett a jobboldal Vukovics képviselőnek ezen indítványával? Ies zavazta! s ez által kimondta, hogy biz ő nem akar segíteni a népen.

Ime polgártársaim! egy másik példája az országgyűlési jobboldal honboldogító észjárásának — ehhez úgy hiszem nem kell magyarázat, hogy belássátok miszerint a jobboldali képviselő uraknak hazafisága csak odáig terjed, a meddig Lónyay miniszter ur megengedi — s úgy látszik hogy ők nem szavazhatnak a hogy éreznek, hanem a hogyan Lónyay ur parancsolja, tehát az ő érzelmeikkel már rendelkeznek.

Ezt látva elszomorodik az igaz honfi, s bámunk hogy honatyáinknak nagy része bábként üldöggél a hongyülésen, a nélkül hogy ezen miniszteri önkény ellen felszólalni merne.

Azért ébredjétek fel polgártársak! s lobogjon fel szívetekben ennek láttára a honszeretet nemesebb lángja, válasszatok olyan képviselőt, a ki érzelmeivel szabadon rendelkezik, s nem veti alá véleményét és meggyőződését a miniszteri mindenhatóságnak. — Éljen a balpárt!

Egy a népből.

Győr, 1872. április 10-én.

Több oldalról hozzánk érkezett, részben „rokonikezek” által irt levelekből, és szóval tett interpellációkból arról győződünk meg, hogy azon tudósítás, melyet a „Magyar Ujság” 72. számából lapunk 19. számába átvettünk, különösen pedig annak választási mozgalmakra vonatkozó része, félreértetett. Egyik másik elbarátaink közül azon nézetben van, mintha az abban megnevezetteket követjelöltekül mi léptettük volna fel, s megjegyzéseket tesz, hogy hát X-et és Y-lont mért nem ajánlottuk, s ezt vagy amazt mért nem más választó-kerület részére hoztuk javaslatba?

Ezek felvilágosításául ki kell jelentenünk: hogy mi magunkat arra feljogosítva nem érezhetjük, hogy mi valamely választókerület részére követjelöltet felléptessünk, — ezen jog, nézetünk szerint magokat a választókerületeket illeti. Hisz világosan megmondtuk, hogy mi ama cikket más lapból vettük át, s megmondtuk, hogy „annak minden pontját feltétlenül alá nem írjuk”, nem lehet tehát azt, a miénknak tekinteni.

A „Szabad polgár” szerkesztősege tisztelve a választó-kerületek jogait, a követjelöltek kitűzését ezektől várja, s azok nyakára senkit felerőszkoltni nem kíván.

Majd ha egyszer a választó-kerületek nyilatkozni fognak: a „Szabad polgár” egész erejét arra fogja fordítani, hogy a felléptetett balpárti jelöltek megválasztassanak, — de őt meg nem illető jogot magához ragadni soha nem fog.

Szükségesnek tartottuk ezeket „többek” felvilágosítására elmondani.

Szerk.

Nyilvános köszönet.

Egy a mély tudományok tömkelegében bolyongó szegény férfiú nagyon is nyomasztó állapotát enyhítendő, néhány helybeli tanuló felhívást bocsátott közre, s habár itt-ott holmi, „Schwindler”-ek szóval illették őket, kitartó buzgalommal mégis sikerült valamicskét gyűjteni.

Áldozat-fillérüket meghozák: Weisz Miksa, Weiner A., Gold Miksa, Königsberger J., Deutsch V., St—b, Strasser J., Kohn Ad., Hirschl, Adler Em., Hatschek M., Rosenberg tr., Pick Adolf, Tauber B. urak egyenkint egy forintot; Weisz Márk., N. N., N. N. urak egy-egy 50 krt. és N. N. ur 40 krt Magában véve kevés, de mégis elég egy inség pillanatnyi elhárítására. Fogadják a nevezett urak szerencsétlen és az összes izr. deákság nevében legbensőbb hálánkat.

Strasser S., Bauer Gyula.

Hirek.

— Téthi Takács Sándor megyénk egykori főbirája, az 1840-iki országgyűlésen követe, s később a dunántuli volt kerületi tábla közbirája f. április 8-án esti 7 órakor, életének 69-ik évében Győrött meghalt. Hült tetemei f. április 10-én Győrött be-szenteltetvén, 11-én délután 4 órakor fognak Tétben a családi sirboltban örök nyugalomra tétetni. A megboldogulttal a Téthi Takács család kihalt.

— A viz által károsult temesmegyei inségesek nyomorának enyhítésére a belügyminiszterium 6000 frtot, a vetőmag hiányában lévő községeknek pedig vetőmag beszerzésére 40,000 forintot utalványozott a központi állampénztárból. Ez utóbbi összeg 6 év alatt egyenlő részletekben 5% kamattal lesz visszafizetendő.

— Folyó hó 8-án tartott Gizela főhercegnő eljegyzése a budai várban Luitpold 22 éves bajor főherceggel, — az egybekelés ideje még nincs meghatározva.

— Folyó hó 9-én a győri gőzhajó-társulat közgyűlést tartott, melynek a tárgyát a magyar gőzhajó-társulatba való beolvadás képezte volna, — de a részvényesek kellő számban meg nem jelenvén, a közgyűlés nem volt határozatképes. Ennélfogva a választmány egy rendkívüli közgyűlés összehívásával bizatott meg.

— Azon hír, melyet a bécsi „Neue freie Presse” hozott, és mely szerint Tisza Lajos a közlekedési miniszteriumtól visszalépendő volna, a „Pester Lloyd” által egész határozottsággal kétségbe vonott. Most azonban némely lapok újra mint bizonyost állítják. Majd meglátjuk kinek volt igaza.

— A budai királyi udvarnál megfogyott az „udvar-képes” delnök száma, ugyanis a magyar királyné egy idegen föld fejedelmi szülöttje szükségesnek tartotta megtanulni a magyar nyelvet, hogy a nemzet saját nyelvén szólhasson mindenütt és mindenkivel. Érzik hogy a királynét gyöngéd érzelme vezeti, midőn azt hiszi, hogy itt mindenki legőrmestebb hallja ajkairól a magyar szót s legjobban is megérti azt, és ezért mindenkor magyarul beszél. Az előkelő hölgyvilágból pedig igen sokan, kiknek 9 águ koronájuk van, apjuk s nagyapjuk kintüntetéseket nyertek az udvartól, kiknek igazi magyar hangzású neveik és őseik vannak, némelyiknek plane egyik őse Csák Máté — nem tudnak magyarul — és így mintegy száműzve vannak az udvartól, — s most nyakra főre tanulják a magyar nyelvet vagy jószágokra utaznak, hogy a királyné mellett meg ne szégyenüljenek. Egyébiránt ebben csak a királyné gyöngéd érzelme, finom tapintata és magas műveltsége meglepő és elismerésre méltó, — a többi nem ujság, — már századok óta a főurak adták el a magyar nemzetiséget, s pazarolták külföldön a magyar véres verejtékét, s ha nyelvünket még csak a hölgyek nem tudják — megjárja, de ha maguk ezek a főurak a nemzet nyelvét egy ember életen át nem voltak képesek megtanulni, s az elnöki székekből „Galli Mathias” nyelven szólnak, az már botrányos.

— Folyó hó 8-án déli 12 órakor ő felsége a király Pesten a polytechnicum épületét szemlélte meg, hol egy egész órát töltött, kíséretében csupán egy hadsegéde volt, jövelele nem volt tudtul adva, azért fogadó közönség nem is volt, csak Pauler miniszter fogadta a lépcsőzetben, — de távozásakor már nagy néptömeg volt együtt, mely a Fejedelmet lelkesen éljenzte.

— Városi bizottságunk f. hó 9-én közgyűlést tartott, melyben a működő választmányokat alakította meg.

— Kereskedésünk nagy pangásban van, melyet egyrészlől az okoz, hogy az alföldön már a terménykészlet megfogyott, másrészlől pedig az, hogy a csekély vizállás miatt a Dunán Vaskapunál a hajók nem jöhetnek. — A gabona árak tartják magokat.

— Pozsony második választókerületének balpárti választmánya f. hó 6-án tartott gyűlésében egyhangulag Horn Edét fogadta el képviselő-jelöltjeül.

— A kemenesaljai balpárt Asszonyfán f. hó 6-án tartott gyűlésében Horváth Eleket fogadta el

képviselő-jelöltjeül, s ugyanakkor bizalmat szavazott az országgyűlési ellenzéknek.

— Pest belvárosának ellenzéki polgárai megalakultak Husvét-hétfőn. Állandó elnökké Irányi Dániel, alelnökké Simonyi Ernő, Horn Ede és Simonyi Antal, jegyzökké pedig Csávolszky Lajos, Krajcsik Ferencz és Sztár Dénes választottak.

— Pest Ferenczvárosban az ellenzék jelöltje Vidacs János, a kerület elnöke: Rumbach József, alelnöke: Horváth Gáspár, Nagy István, jegyzője: Hollós László.

— Pest Józsefvárosában szintén megalakult az ellenzéki bizottság. Elnök: Nagy István, jegyző: Deuts Benedek, az ellenzék egy szívvel lélekkel ismét Csernátorny Lajos körül csoportosul.

— Pest Terézvárosban Jókai Mór országgyűlési képviselő f. hó 8-án tartotta a polgári lövölde tere-mében képviselői jelentését, mely nagy lelkesedéssel fogadtatt, s ő ismét képviselő-jelöltül egyhangulag kikiáltott, a választók nagyszámu lobogókkal feldiszipített fogatokon kísérték lakására közkedvességu jelöltjüket.

— Sopronmegye Csorna választókerületének ellenzéki tagjai szervezkedtek, választottak elnököt, két jegyzőt és öt bizottnányi tagot, kiknek kötelességévé tétetett az öt járásra felosztott választókerületbeli községeket meglátogatni, s albizottságokat alakítani s azokkal együttesen minden tisztességes eszközt felhasználni a baloldal többségre juttatására.

— Görgei Tordán. A „Magyar Polgár”-ból vesszük át a következő sorokat: Görgei Artur e hó 3-án este Tordára érkezett, s ennek hire azonban befutá a várost. A tordai polgárság látni óhajtván a híres férfit, tömegesen tódult a „Czifra” nevű vendégfogadóba, hol Görgei Szilvássy Sándor Küküllőmegye főispánjával — ki szinte a Biasini kocsival érkezett — együtt vacsorált. A polgárság Görgei Arthurt nem ismervén, szinte Szilvássyt gondolta annak. Végre egy helybeli ügyvéd, a polgárság és a Biasini gyorskocsin utazó idegenek jelenlétében, az ebédlőben felállván, fennhangon kérdezé: „Uraim, ki önök között Görgei Arthur? Ohajtjuk látni!” Erre esend állt be, s Görgei hallgatott. A felszólaló kevés várokozás után így szólott ismét: „Talán nincs itt Görgei? vagy szégyenli nevét kimondani?” E kérdésre egy hang volt: „Én vagyok Görgei, itt vagyok.” Erre „vessen a hazaáruló” kiáltás volt hallható bent az ebédlőben, mely visszhangra kelt az udvaron is, hol sokan voltak már összegyűlve. A zenekar reá huzott egy fájdalmas szomorú nótát, mely „Világos” után született, s így szól: „Honnan jösz te oly leverten bus pajtás, Mért sir egyik szemmed jobban, mint a más, — Világostól hozom én e bánatot, Hol hazámnak ott örök sir ásatott!” És ez a szomorú nóta folyton tartott addig, mig Görgei Arthur vacsorált, s közbe fel-felhangzott egy egy keserű káromlás, mely mind ama szerencsétlen férfit illeté, kinek a nemzet közérzetele nem tud megbocsátani.

— Folyó április hó 9-én este miniszteri tanács tartott, melyben a trónbeszéd szövege, melylyel az országgyűlés a jövő kedden bezáratni fog, végképp megállapított.

Gabona-árak 1872. április 10-éről.

Buza 84 ft.—88 ftig, fizetve 90 fttal 6 frt.10 kr.—6 frt. 90 krig, — rozs 77 ft.—79 ftig, fizetve 80 fttal 3 frt. 10 kr.—3 frt. 60 krig; — árpa 70 ft.—72 ftig, fizetve 72 fttal 2 frt. 50 kr.—3 frt. — krig; — zab 48 ft.—49 ftig, fizetve 50 fttal 2 frt. — kr.—2 frt. 20 krig; — kukoricza 75 ft.—78 ftig, fizetve 90 fttal 4 frt. — kr. — 4 frt. 20 krig; — köles 2 frt. 80 — 3 frt. 20 krig; Bab 4 frt. 60 kr.

Érték- és váltó-árfolyam a bécsi cs. k. nyilvános tőzsdén 1872. április 10-éről.

5%-os Metalliques: — 63 frt. 95 kr. — 5%-os nemzeti kölcsön 69 frt. 85 kr. 1860-ki államkölcsön 101.75 — Bankrészvények: 831. — Hitelintézeti részvények 336.75 kr. London 110.40. — Ezüst 108.35 — Cs. k. arany 5.29. — Napoleondor 8.85.

Lapfelügyelők:
Krisztinkovich Ede, Nagy Endre és Torkos Mörice.
Laptulajdonos és felelős szerkesztő:
Kis Sándor.

Hofbauer Győző
 órás-üzletében
 (*)-3)
egy tanoncz
 kedvező feltételek mellett
azonnal felvétetik.

Fügi János
 sütőmester Győrött

értesíti a t. cz. vendéglős és kávé-urakat, miszerint nála napjában háromszor, és pedig: *reggel, délelőtt 10 órakor villásreggelihez, és délután 3 órakor*

friss sütemény
 kapható.

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tiszteletteljesen értesíteni, hogy eddig a Duna-utczában lévő

szücs-üzletemet
 a volt Rozakel-féle boltba,
fehérvári-utca, Szüts Antal ur volt házába tettem át.

A midőn a nagyérdemű közönségnek eddigi bizalmáért hálás köszönetemet fejezem ki, egyszersmint kijelentem, hogy minden e szakmába vágó téli és nyári czikkek, sapkák és szalma-kalapok nagy választékban készen állnak, — ugyszinte mindennemű téli-ruhák nyári gondviselésre a legjutányosabban elfogadtatnak.

Számos látogatást és megrendelést kérve, maradok kész szolgáljuk
 Győr, 1872. április hóban.

(2-8) **Jankevits F.**

Van szerencsém a t. cz. közönséget tisztelettel értesíteni: hogy **Haggenmacher Henrik, promontori-sörfőzőnek** itteni **sörraktárát átvevén**, ezen kitünőnek ismert sörből **akónként 7 frt. 24 krjával**, ha kívántatik félakónként is, teljes készséggel szolgállok.

Megrendelések elfogadtatnak lakásomon Carmelita-tér 64. szám alatt.

Teljes tisztelettel
Ott Ernő
 vendéglős.

(2-3)

A győrvárosi és megyei takarékpénztár üzleti helyisége:

belváros, előbb Lumniczer, most **saját háza I-ső emeletén** tekintet nélkül a betett összeg nagyságára **betételek után**

6% kamatot fizet, mely a betétel után első hétköznaptól számíttatik.

Győr, 1872. évi április hóban. **Az igazgatóság.**

Bámulatos olcsó!!
 Egy díszes felöltő csak **12 frt.**
 Eggyedül kapható:

Piek Józsefnél, Győrött,
 Kazinczy-utca, az Edl-féle házban.

Tavaszi öltönyök gyapjuszövetből	14 frt. — 22 frtig.
Kabátok fél-vastag szövetből	20 „ — 24 „
Salon-öltözetek	24 „ — 32 „
Kisebb kabátok (Jakets) legujabb divat szerint	12 „ — 18 „
Vadász-kabátok, vízhatlan szövetből	8 „ — 10 „
Mexikanerok csuklával	17 „ — 22 „
Pongyolák, vagy háló-öltönyök	13 „ — 16 „
Magyar és német nadrágok	4 „ — 7 „
Mellények erősebb szövetből	2 frt. 50 kr. — 3 frt. 50 krig.
Divat-mellények	3 frt. — 5 frtig.

Nagy választék gyermek-öltönyökből 3 évestől 14 évesig.
Testgyakorlati öltönyök 3 frt. — 4 frtig különböző nagyságban.
LEGUJABB KABÁT- ÉS NADRÁG-SZÖVETEK.

Megrendelt öltönyök mérték szerint legrövidebb idő alatt elkészítettnek. (8-10).

Győri kereskedelmi-bank.

Az alólírott bank tisztelettel jelenti, hogy bankhelyiségeiben (Neumann Fülöp-féle ház 1-ső emeletén)

pénzváltói üzletet nyitott, mely mindennemű állam- és magánpapirok, sorsjegyek, arany-, és ezüst-pénzek bevásárlásával és eladásával, ugyszinte minden sorsjegyhúzáshoz igérvények s mindennemű sorsjegyekre nézve részletivek kibocsátásával foglalkozik. — Ugyanott továbbá állam- és magánpapirok és havonkénti részfizetésekre a legkedvezőbb feltételek mellett vásárolhatók.

Nála történt vásárlásoknál a bank mindennemű lejárt szelvényt minden illeték-számítás nélkül elfogad.
 Győrött, 1872. márczius 15-én

A győri kereskedelmi-bank igazgató-választmánya.
 Nyomatott Czéh Sándornál, szél-utca, takarékpénztári épület.